

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्य (द्वितीयवर्षम्) - प्रथमपत्रम् (साहित्यम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2021-22

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः - .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 × 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 × 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 × 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः .....

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् - .....
दिनाङ्कः - .....

आचार्य (द्वितीयवर्षम्) - प्रथमपत्रम् (साहित्यम्)

विषयः – रसगङ्गाधरः (प्रथमाननम्) – 100 अङ्काः।

निर्देशः – अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रयः (3) खण्डानि सन्ति।
अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note – This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः-क

अङ्काः – 20 × 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन् विंशति (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five (25) questions. Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. “रसगङ्गाधरः” इत्यस्य विग्रहं लिखत।
2. पण्डितराजस्य पितुः नाम किम् ?
3. पण्डितराजः महेन्द्रसकाशत् किम् अधीतवान् ?
4. पण्डितराजः काव्यमीमांसां कथं करोति ?
5. पण्डितराजस्य काव्यलक्षणं किम् ?
6. का रमणीयता ?
7. किं नाम लोकोत्तरत्वम् ?
8. ‘चमत्कारत्ववत्त्वम्’ इत्यस्य विग्रहः कः ?
9. “पुत्रस्ते जातः” इत्यत्र लोकोत्तरत्वमस्ति न वा ?
10. “शब्दार्थयुगलं न काव्यपदवच्यम्” कथम् ?
11. पण्डितराजः काव्यस्य कति भेदान् प्रदर्शयति ?
12. उत्तमोत्तमकाव्यस्य लक्षणं किम् ?
13. वीररसः पण्डितराजेन कतिधा स्वीकृतः ?
14. उत्तमकाव्यस्य पण्डितराजकृतोदाहरणं प्रस्तुवत।
15. विप्रलम्भस्य भेदाः के ? लिखत।
16. रतिलक्षणं किम् ?
17. निर्वेदलक्षणं लिखत।

18. व्यक्ति नाम का ?
19. ओजः कतिविधः ?
20. पण्डितराजः कतिरसमतानि प्रस्तौति ?
21. हर्षलक्षणं लिखत ।
22. गर्वलक्षणं लिखत ।
23. अदृष्टजन्ये काव्ये प्रतिभायाः कारणता भवति न वा ?
24. रसाभासत्वं नाम किम् ?
25. मननजलधेरन्तरूदरात् का उन्नीता ?

खण्डः—ख

अङ्काः - 05 × 08 = 40

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समाधेयः।

Note : This section contains eight (08) questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. शब्दत्वं विस्तरेण व्याख्यात।
2. मङ्गलपद्यं विलिख्य व्याख्यात।
3. उत्तमोत्तमकाव्यं सोदाहरणं व्याख्यात।
4. रमणीयतां ससन्दर्भं व्याख्यात।
5. अधमकाव्यं सोदाहरणं व्याख्यात।
6. भट्टनायकमतं प्रस्तुत।
7. शन्तरसं सोदाहरणं व्याख्यात।
8. सभेदं वीररसं उदाहरत।

खण्डः—ग

अङ्काः - 02 × 10 = 20

टिप्पणी : अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ। प्रत्येकम्प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समाधेयः।

Note : This section contains four (04) questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. पण्डितराजदिशा काव्यकारणं व्याख्यात।
2. प्रथमाननस्य प्रतिपाद्यविषयं लिखत।
3. रसविषये अभिनवगुप्तमतं व्याख्यात।
4. पण्डितराजदिशा काव्यलक्षणपरिष्कारं प्रस्तुत।

